

Byla C-795/23

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2023 m. gruodžio 21 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesgerichtshof (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2023 m. gruodžio 21 d.

Atsakovai, kitos kasacinio proceso šalys ir kasatoriai:

konektra GmbH

LN

Ieškovė, kasatorė ir kita kasacinio proceso šalis:

USM U. Schärer Söhne AG

Pagrindinės bylos dalykas

Direktyva 2001/29/EB – Autorių teisės – Sąvoka „kūrinys“ – Originalumo vertinimas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės išaiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1. Ar tarp taikomosios dailės kūrinių dizaino teisinės apsaugos ir jų autorių teisių apsaugos yra toks taisyklės ir išimties santykis, kad, autorių teisių aspektu vertinant šių kūrinių originalumą, turi būti keliami didesni reikalavimai laisviems kūrybiniam kūrėjo sprendimams nei kitų rūšių kūrinių atveju?

2. Ar autorių teisių aspektu vertinant kūrinį originalumą reikia orientuotis (ir) į subjektyvų kūrėjo požiūrį į kūrybos procesą ir ar kūrėjas visų pirma turi sąmoningai priimti laisvus kūrybinius sprendimus tam, kad jie būtų laikomi laisvais kūrybiniais sprendimais, kaip tai suprantama pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją?

3. Jei vertinant originalumą labiausiai reikia orientuotis į tai, ar kūrinyje objektyviai išreiškiama meninė kūryba ir, jei taip, koku mastu: ar atliekant šį vertinimą galima atsižvelgti ir į aplinkybes, kurios susiklostė po dizaino sukūrimo momento, turinčio lemiamą reikšmę originalumo vertinimui, kaip antai dizaino pristatymas meno parodose ar muziejuose arba jo pripažinimas specialistų aplinkoje?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230), visų pirma 2 straipsnio a punktas, 3 straipsnio 1 dalis ir 4 straipsnio 1 dalis

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Urheberrechtsgesetz (Autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos įstatymas, toliau – *UrhG*), visų pirma 2 straipsnio 1 dalies 4 punktas ir 2 dalis

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Ieškovė yra modulinės baldų sistemos „USM Haller“, kurią ji parduoda jau kelis dešimtmečius, gamintoja; ši baldų sistema išsiskiria tuo, kad iš blizgių chromuotų apvalių vamzdžių naudojant rutulinius jungiamuosius elementus surenkamas baldo karkasas. Tuomet į karkasą dedamos sienelės – įvairių spalvų metalinės plokštės. Taip sudarytus korpusus galima įvairiai derinti, statyti vieną ant kito ar greta.
- 2 Pirmoji atsakovė (toliau tik – atsakovė), kurios vadovas yra antrasis atsakovas, savo internetinėje parduotuvėje parduoda baldų sistemai „USM Haller“ skirtas atsargines ir išplečiamąsias dalis, kurių forma ir visų pirma spalva atitinka originalius ieškovės komponentus. Atsakovė iš pradžių parduodavo tik atsargines dalis, bet 2017 ir 2018 m. perorganizavo savo internetinę parduotuvę ir dabar joje siūlo visus komponentus, reikalingus baldams „USM Haller“ galutinai sukompaktuoti. Atsakovė ir reklamuoja savo interneto svetainėje pateikdama sukompaktuotų baldų nuotraukas. Prie savo tiekiamų baldų ji prideda montavimo instrukciją, kurioje paaiškinama, kaip sukompaktuoti visą baldą. Atsakovė savo

klientams teikia montavimo paslaugą – iš klientui patiektų atskirų dalių pas jį vietoje sukomplektuoja visą baldą.

3. Ieškovė laikosi nuomonės, kad baldų sistema „USM Haller“ yra autorių teisių saugomas taikomosios dailės kūrinys, bet kokiu atveju – pagal apsaugos nuo nesąžiningos konkurencijos teisę nuo imitavimo saugomas darbo rezultatas. Ieškovė atsakovės internetinės parduotuvės perorganizavimą vertina kaip naują jos verslo modelio kryptį, kuria siekiama jau ne tik parduoti ieškovės baldų sistemos atsargines dalis, bet ir gaminti, siūlyti ir parduoti savo baldų sistemą, identišką ieškovės baldų sistemai. Ieškovės manymu, tuo atsakovė pažeidžia jos baldų sistemai taikomas autorių teises, o tai bet kuriuo atveju yra konkurencijos teisės požiūriu draudžiamas imitavimas.
4. Ieškovė prašo teismo įpareigoti atsakovus nutraukti neteisėtus veiksmus, suteikti informaciją, pateikti sąskaitas, kompensuoti įspėjimo išlaidas ir konstatuoti atsakovų pareigą atlyginti žalą. Ieškovė ieškinio reikalavimus grindžia visų pirma autorių teisėmis, o jei tai būtų neleidžiama – gretutinėmis teisėmis pagal konkurencijos teisę.
5. *Landgericht* (apygardos teismas) ieškinio reikalavimus tenkino iš esmės remdamasis autorių teisėmis. *Berufungsgericht* (apeliacinis teismas) (2022 m. birželio 2 d. *OLG Düsseldorf* (Diusseldorfio aukštesnysis apygardos teismas) sprendimas Nr. 20 U 259/20, *juris*), priešingai, reikalavimų netenkino tiek, kiek jie buvo grindžiami autorių teisėmis, ir tai motyvavo argumentu, kad baldų sistema „USM Haller“ nėra autorių teisių saugomas taikomosios dailės kūrinys, kaip tai suprantama pagal *UrhG* 2 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir 2 dalį, dėl to, kad ji neatitinka pagal naujausią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją kūriniui keliamų reikalavimų, ir tenkino reikalavimus tiek, kiek jie grindžiami gretutinėmis teisėmis pagal konkurencijos teisę. Ieškovė kasaciniu skundu ir toliau prašo tenkinti jos autorių teisėmis grindžiamus reikalavimus, o atsakovai kasaciniu skundu prašo netenkinti ieškovės reikalavimų taip pat tiek, kiek jie grindžiami konkurencijos teise.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

6. Ar ieškovės kasacinis skundas dėl to, kad jos autorių teisėmis grindžiami pagrindiniai reikalavimai buvo netenkinti, bus tenkinamas, priklauso nuo Direktyvos 2001/29 2 straipsnio a punkte, 3 straipsnio 1 dalyje ir 4 straipsnio 1 dalyje vartojamos sąvokos „kūrinys“ aiškinimo. Teisingas Sąjungos teisės aiškinimas, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo nagrinėjamą 2023 m. rugsėjo 20 d. Švedijos *Svea hovrätt* prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje C-580/23, nėra toks akivaizdus, kad negalėtų kilti pagrįsta abejonė (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorzio Italian Management ir Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, 32 ir 33 punktus).
7. Dėl pirmojo prejudicinio klausimo: apeliacinis teismas, remdamasis 2019 m. rugsėjo 12 d. Sprendimu *Cofemel* (C-683/17, EU:C:2019:721, 51 ir 52 punktai),

padarė išvadą, kad vartojimo objektų autorių teisių apsauga, palyginti su dizaino apsauga, turi būti taikoma išimtiniais atvejais, siekiant nepažeisti šių dviejų apsaugos rūšių tikslų ir veiksmingumo.

- 8 Vis dėlto, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, iš Sprendimo *Cofemel* 50–52 punktuose pateiktų argumentų nematyti, kad originalumui, kuris yra būtinas taikomosios dailės kūrinių apsaugai pagal autorių teises, vartojimo objektų atveju turi būti keliami didesni reikalavimai nei kitų rūšių kūrinių atveju. Teisingumo Teismas konstatavo, kad modeliai laikytini kūrinių, kaip tai suprantama pagal Direktyvą 2001/29, kai jie atitinka dvi – visiems pagal autorių teises saugotiniams objektams vienodai taikomas – sąlygas. Pirma, jie turi būti originalas, t. y. paties autoriaus intelektualinės kūrybos rezultatas, antra, jie turi būti tokios kūrybos išraiška (2019 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Cofemel*, C-683/17, EU:C:2019:721, 29 ir 48 punktai; taip pat žr. generalinio advokato M. Szpunar išvados byloje *Cofemel*, C-683/17, EU:C:2019:363, 31 punktą; dėl apsaugos masto žr. 2011 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 97 ir 98 punktus).
- 9 Teisingumo Teismo pastabą, kad dizaino apsauga ir autorių teisių apsauga abi kartu tam pačiam objektui gali būti suteikiamos tik tam tikrais atvejais, teismo kolegijos manymu, reikia suprasti ne kaip normatyvinę, o tik kaip aprašomąją. Ja tik nusakoma, kad vieno ir to paties objekto apsauga ir kaip dizaino, ir kaip kūrinių realybėje bus išimtis, nes vartojimo objektas autorių teisių apsaugos sąlygas atitiks rečiau nei dizaino apsaugos sąlygas.
- 10 Vartojimo objektams būdinga tai, kad jų dizaino požymius nulemia jų paskirtis, todėl tokių objektų meninio dizaino galimybės paprastai yra ribotos. Taigi kalbant apie vartojimo objektus svarbiausias yra klausimas, ar, be objekto funkcijos nulemtos formos, jame yra meninio dizaino elementų ir ar jais pasiekiamas toks dizaino lygis, kuriuo gali būti pagrindžiama autorių teisių apsauga (BGH (Aukščiausiasis Federalinis Teismas) sprendimas, GRUR, 2023, 571 (*juris*, 15 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) – Vitrinų šviestuvai). Reikia atsižvelgti į tai, kad, visų pirma turint omenyje labai ilgą autorių teisių apsaugos terminą, turi būti reikalaujama ne per mažo taikomosios dailės kūrinių dizaino lygio tam, kad jie būtų saugomi autorių teisių (žr. BGHZ (Aukščiausiasis federalinis civilinių bylų teismas) sprendimą, 199, 52 (*juris*, 40 punktas) – Gimtadienio traukinukas); 2021 m. balandžio 29 d. BGH sprendimą Nr. I ZR 193/20, GRUR, 2021, 1290 (*juris*, 60 punktas), WRP, 2021, 1461 – Architekto prieigos teisė).
- 11 Vertinant individualias savybes, kurios yra viena iš dizaino apsaugos sąlygų (žr. Reglamento Nr. 6/2002 4 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 1 dalį, Direktyvos 98/71/EB 3 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 1 dalį), turi būti atsižvelgiama ir į – būtent dizainerio kuriant tą dizainą turimos – laisvės mastą (Reglamento Nr. 6/2002 6 straipsnio 2 dalis, Direktyvos 98/71 5 straipsnio 2 dalis). Vis dėlto dizaino apsauga – priešingai nei autorių teisių apsauga – nesuponuoja, kad dizaineris kuriant dizainą turima laisve naudojasi tam, kad priimtų kūrybinius

sprendimus, atspindinčius jo asmenybę. Priešingai, pakanka, jei jam pavyksta sukurti dizainą, kurio bendras išpūdis informuotam vartotojui skiriasi nuo bendro išpūdžio, kurį tokiam vartotojui padaro bet koks kitas dizainas, kuris tapo prieinamas visuomenei (Reglamento Nr. 6/2002 6 straipsnio 1 dalis, Direktyvos 98/71 5 straipsnio 1 dalis).

- 12 Dėl antrojo prejudicinio klausimo: apeliacinis teismas nurodė, kad, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija, labiausiai reikia orientotis į kūrėjo sumanymus kuriant objektą. Vertinant originalumą esminę reikšmę turi subjektyvus kūrėjo požiūris (šiuo klausimu taip pat žr. *Svea hovrätt* prašymo priimti prejudicinį sprendimą 26–35 punktus). Kūrėjas turi sąmoningai priimti kūrybinius sprendimus, o taip nėra, kai jis faktiškai ar tik tariamai yra saistomas taisyklių, techninių nurodymų ar kitokių suvaržymų. Dizaino estetika taip pat nieko nerodo, ar jis grindžiamas laisvais kūrybiniais sprendimais, nes byloje kūrėjų paaiškinimuose apie kūrybos procesą nematyti pagrindo, kuriuo remiantis būtų galima preziumuoti, kad buvo priimti laisvi kūrybiniai sprendimai.
- 13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, priešingai, visų rūšių kūrinių originalumas turi būti vertinamas vienodai objektyviai, žiūrint tik į konkretų kūrinį. Tai neturėtų priklausyti nuo subjektyvaus autoriaus požiūrio, t. y. nuo to, koks buvo jo kūrybinis sumanymas arba ar jis sąmoningai priėmė laisvus kūrybinius sprendimus.
- 14 Teisingumo Teismas, sąvoką „originalas“ apibrėždamas kaip paties autoriaus intelektualinę kūrybą, nenurodė, kad tam būtinas „sąmoningas“ laisvas kūrybinis sprendimas, – tuo rėmėsi apeliacinis teismas atlikdamas savo vertinimą. Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, veikiau priešingai, vertinimas atliekamas atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis išreiškiamas galimas dizaino kūrėjo noras, kai tai galima objektyviai konstatuoti. Pavyzdžiui, rašytinių ataskaitų originalumas gali kilti iš žodžių pasirinkimo, išdėstymo ir susiejimo (žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Funke Medien NRW*, C-469/17, EU:C:2019:623, 23 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos nematyti, kad, be konstatavimo, jog autorius priėmė objektyviai suvaržymų nenulemtą, taigi laisvą (kūrybinį), sprendimą, būtų reikalingas konstatavimas, jog autorius sąmoningai žinojo, kad priima tokį laisvą (kūrybinį) sprendimą. Kūrėjo sąmoningo žinojimo, kad jis priima kūrybinį sprendimą, reikalauti taip pat negalima, nes realizuoti meno pasiekimą galima ir nesąmoningai arba jis gali kilti iš pasąmonės.
- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, iš aplinkybės, kad Teisingumo Teismas Sprendime *Brompton Bicycle* orientavosi į veiksnius ir sumanymus, turėjusius įtakos kūrėjui pasirenkant formą (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, 35 ir 36 punktai), taip pat nekyla, kad originalumui preziumuoti reikalingas konstatavimas, jog kūrėjas „sąmoningai“ priėmė kūrybinį sprendimą. Iš Sprendimo *Brompton Bicycle* veikiau matyti, kad svarbu tai, ar kūrybos proceso rezultatas yra meno pasiekimas. Taigi nacionaliniai teismai turi nustatyti, ar, pasirinkdamas gaminio formą, jo autorius

originaliai išreiškė savo kūrybinius gebėjimus, t. y. priėmė laisvus kūrybinius sprendimus ir suteikė gaminiui tokį pavidalą, kad šis atspindėtų jo asmenybę (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, 34 punktas).

- 16 Be to, Teisingumo Teismas nesinaudojo generalinio advokato pasiūlymu apibrėžiant sąvoką „kūrinys“ atsižvelgti ne tik į originalumo ir kūrybos išraiškos požymius, bet ir į kitus veiksnius, kaip antai išradėjo norą (žr. generalinio advokato M. Campos Sánchez-Bordona išvados byloje *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:79, 92 ir 93 punktus). Teisingumo Teismas, vertindamas originalumą, iš esmės orientavosi į tai, ar kūrėjas, kurdamas dizainą, galėjo įgyvendinti savo kūrybinę laisvę (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, 24 punktas). Dėl to, kad orientuojamasi į kuriant dizainą turimą laisvę, kurią esant galima konstatuoti atsižvelgiant į objektyvias aplinkybes, kaip antai žinomą formų įvairovę arba techninę būtinybę, sąvoka „kūrinys“ kaip tik tampa objektyvesnė (žr. H. Zech, ZUM, 2020, 801, 802). Konstatuoti, kad kūrėjas sąmoningai naudojosi kuriant dizainą turima laisve, sunku, nes tai yra vidinė būseną (J. Tolkmitt, GRUR, 2021, 383, 386), todėl nacionalinis teismas, kuris turi atsižvelgti į visus reikšmingus nagrinėjamo atvejo aspektus, buvusius kuriant objektą (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, 37 punktas), apie kūrėjo norą per objekto atsiradimo procesą paprastai turės spręsti iš dizaino kūrimo rezultato ir galės atsižvelgti į papildomus objektyvius požymius.
- 17 Tą, kad reikia taikyti objektyvų aiškinimą, patvirtina teisinis saugumas ir palyginimas su antru apsaugą pagrindžiančiu požymiu („išraiška“), kuris, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, reiškia, kad identifikuojant saugomą objektą būtina išvengti bet kokio subjektyvaus elemento, kuris pakenktų teisiniui saugumui (2018 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Levola Hengelo*, C-310/17, EU:C:2018:899, 41 punktas). Jei išvengti bet kokio subjektyvaus elemento nereikėtų kalbant jau apie pirmą objektyvumo požymį, būtų pakenkta teisiniui saugumui ir gauti netikslūs rezultatai.
- 18 Jei lemiamą reikšmę turėtų tik subjektyvus kūrėjo įsivaizdavimas, viena vertus, kaip matyti iš apeliacinio teismo prezumpcijų šioje byloje, kūrėjas, kuris mano, kad yra saistomas taisyklių arba suvaržymų, bet iš tikrųjų priėmė taisyklių arba suvaržymų nenulemtus, taigi laisvus, kūrybinius sprendimus, neįgytų autorių teisių apsaugos, nors, objektyviai vertinant, sukūrė saugotiną kūrinį. Tokia išvada veikiausiai būtų nesuderinama su intelektinės nuosavybės apsaugos reikalavimu pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnio 2 dalį. Kita vertus, kūrėjas, kuris taria, kad kuria laisvai ir kūrybiškai, bet iš tikrųjų yra saistomas taisyklių arba suvaržymų, įgytų autorių teisių apsaugą savo dizainui, nors, objektyviai vertinant, nesukūrė saugotino kūrinio. Dėl to būtų prieita prie su intelektinės nuosavybės apsaugos pagrindais nesuderinamos išvados, kad bet kas savo nuožiūra galėtų sau suteikti absoliučias teises, pavyzdžiui, kylančias iš autorių teisių (žr. A. Nordemann: *Fromm/Nordemann*, 16 punktas, dėl *UrhG* 2 straipsnio). *Svea hovrätt* taip pat nuogaustauja, kad, taikant originalumo

reikalavimo aiškinimą, orientuojamą į kūrybos procesą ir per jį autoriaus priimtus sprendimus, būtų keliami palyginti maži reikalavimai laisviems kūrybiniam sprendimams ir kiltų rizika, kad autorių teisių apsauga būtų suteikiama ir objektams, galbūt nevertiems būti kvalifikuojamiems kaip kūrinys (2023 m. rugsėjo 20 d. *Svea hovrätt* sprendimo 26–28 punktai).

- 19 Siekiant Direktyvos 2001/29 pagrindinio tikslo – užtikrinti aukštą autorių teisių apsaugos lygį (2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Pelham ir kt.*, C-476/17, EU:C:2019:624, 30 punktas), apibrėžiant Sąjungos teisės sąvoką „kūrinys“ reikia atsižvelgti ir į aplinkybes, kurios turi poveikį veiksmingam procesiniam autorių teisių įgyvendinimui. Šiuo klausimu reikia atsižvelgti į tai, kad autoriui, kaip ieškovui autorių teisių pažeidimo procese, tenka pareiga įrodyti, kad objektas yra jo paties intelektualinės kūrybos rezultatas. Dėl reikalavimo įrodyti dar ir tam tikrą kūrėjo motyvaciją autorių teisių reikalavimai gali nederamai padidėti (žr. *OLG Hamburg* (Hamburgo aukštesnysis apygardos teismas), GRUR, 2022, 565 (*juris*, 39 punktas).
- 20 Į kūrėjo išsivaizdavimą orientuoto kriterijaus trūkumas būtų tas, kad būtų iš esmės nagrinėjamam teismui nustatant faktines aplinkybes kiltų sunkumų, kurių paprastai kyla tuomet, kai esama subjektyvių elementų. Be to, kūrėjo paaiškinimai apie tai, kaip jis, kurdamas nagrinėjamą objektą, jį išsivaizdavo, arba bent jau požymiai, rodantys tą jo išsivaizdavimą, greičiausiai galimi tik išimtiniais atvejais. Nerimauti reikia ir dėl to, kad, atsižvelgiant į ilgą autorių teisių apsaugos laikotarpį, šie sunkumai dar padidėtų dėl aplinkybės, kad neretai objektas būna sukurtas prieš kelerius metus arba – kaip byloje – netgi prieš kelis dešimtmečius. Šie aspektai nesuderinami su reikalavimu, kad atitinkami nacionaliniai teismai autorių teisių apsaugai reikšmingas aplinkybes visoje Sąjungoje traktuotų vienodai ir taip užtikrintų teisinį saugumą.
- 21 Sąvoką „originalumas“ aiškinant taip, kaip tai mano esant teisinga prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, priešingai, lemiamą reikšmę turi objektyvios aplinkybės, kurias nustatyti nacionaliniams teismams paprasčiau, kaip antai dizaino požymiai, bendras kūrinio keliamas išpūdis arba kuriant dizainą turima laisvė, kuri nustatoma atsižvelgiant į pirmiau žinomą formų įvairovę ir techninę dizaino būtinybę. Tam iš esmės pakanka, kad ieškovas pateiktų atitinkamą kūrinių ir parodytų konkrečius dizaino elementus, kurie, jo manymu, pagrindžia autorių teisių apsaugą. Jei kūrinys yra vartojimo objektas, kurio meninio estetinio formavimo galimybės paprastai yra ribotos dėl to, kad jis turi atitikti tam tikrus techninius reikalavimus ir turi techninio aspekto nulemtų dizaino požymių, dar reikia tiksliai ir aiškiai parodyti, kiek to objekto meninis dizainas viršija jo funkcijos iš anksto nulemtą formą (2011 m. gegužės 12 d. BGH sprendimas Nr. I ZR 53/10, GRUR, 2012, 58 (*juris*, 24 ir 25 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija) – Laipiojimo tinklas); BGH, GRUR, 2023, 571 (*juris*, 21 punktas) – Vitrinų šviestuvai). Jei atsakovas ginasi argumentuodamas tuo, kad objektas nebėra saugotinas arba apsaugos mastas yra ribotas dėl to, kad autorius rėmėsi forma, kuri jau buvo žinoma anksčiau, jis turi parodyti ir įrodyti, kaip atrodo tas ankstesnis kūrinys (1981 m. gegužės 27 d. BGH sprendimas

- Nr. I ZR 102/79, GRUR, 1981, 820 (*juris*, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) – Kėdė su karkasu iš plieninių vamzdžių).
- 22 Dizaino estetikos klausimu reikia nurodyti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią vien remiantis estetiniu modelio poveikiu negalima nustatyti, ar modelis yra intelektualinės kūrybos rezultatas, atitinkantis originalumo reikalavimą. Vis dėlto su estetika susiję aspektai gali būti kūrybinės veiklos dalis (2019 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Cofemel*, C-683/17, EU:C:2019:721, 54 punktas). Tuo remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas preziumuoja, kad estetiškas dizaino poveikis autorių teisių apsaugą gali pagrįsti (tik) tuomet, kai jis grindžiamas meno pasiekimu ir jį išreiškia (žr. BGH, GRUR, 2023, 571 (*juris*, 13 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) – Vitrinų šviestuvai). Kai estetiškas dizaino poveikis grindžiamas meno pasiekimu, taigi laisvais kūrybiniais sprendimais, ir jį išreiškia, tai, ar tas dizainas pasiekia tokį lygį, kuriuo gali būti pagrindžiama autorių teisių apsauga, vis dėlto priklauso ir nuo estetinio turinio lygio.
- 23 Dėl trečiojo prejudicinio klausimo: pagal Vokietijos autorių teisių srities teisės aktus, vertinant kūrinio ypatybes, reikia atsižvelgti į atskirus požymius, patvirtinančius arba paneigiančius kūrinio individualumą, siekiant gauti kuo objektyvesnį ir aiškesnį rezultatą. Požymiu, kad kūrinys yra saugotinas, laikytinas ir pripažinimas, kurio kūrinys sulaukė specialistų aplinkoje ir visuomenėje; kūrinio eksponavimas meno muziejuose ir parodose taip pat gali būti požymis, kad meno aplinkoje jis laikomas pagal autorių teises saugotinu meno pasiekimu (žr. 1986 m. gruodžio 10 d. BGH sprendimą Nr. I ZR 15/85, GRUR, 1987, 903 (*juris*, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) – Baldai *Le Corbusier*); *OLG München*, GRUR-RR, 2011, 54 (*juris*, 43 punktas); Th. Dreier: *Dreier/Schulze* (2 straipsnis, 61 ir 62 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija); *BeckOK UrhR/Rauer/Bibi* (2 straipsnis, 102 punktas); M. Leistner, GRUR, 2019, 1114, 1120; kitokia nuomonė: *OLG Hamburg*, ZUM-RD, 2002, 181 (*juris*, 83 punktas).
- 24 Ar į šias aplinkybes kaip į požymius galima atsižvelgti ir po Sprendimo *Brompton Bicycle* priėmimo, kyla abejonių.
- 25 Teisingumo Teismas nurodė, kad vertindamas originalumą nacionalinis teismas turi atsižvelgti į visus reikšmingus aspektus, buvusius kuriant tą objektą, nepaisant išorės veiksmų ir veiksmų, susiklosčiusių jau sukūrus gaminį (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, 37 punktas).
- 26 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo argumentus supranta tik kaip paaiškinimą, kad, vertinant, ar kūrėjas kurdamas dizainą turėjo pakankamai laisvės ir ja kūrybiškai pasinaudojo, reikšmingos tik aplinkybės, buvusios kūrimo momentu (taip pat žr. BGH, GRUR, 1961, 635, 638, III skyriaus 4 dalį – Kėdė su karkasu iš plieninių vamzdžių I). Tai reiškia, kad visų pirma vėlesni formų įvairovės pokyčiai nėra reikšmingi. Visgi į aplinkybes po gaminio sukūrimo, kaip antai atitinkamos srities specialistų

vertinimą, reikėtų atsižvelgti tiek, kiek jos gali suteikti atspirties tašką vertinant, ar objektas jo kūrimo momentu buvo paties autoriaus intelektualinės kūrybos rezultatas. Taip nacionaliniai teismai galės įvykdyti pareigą atsižvelgti į visus reikšmingus nagrinėjamo atvejo aspektus, buvusius kuriant objektą (2020 m. birželio 11 d. Sprendimo *Brompton Bicycle*, C-833/18, EU:C:2020:461, 37 punktas).

DARBINIS VERTINIMAS